

KORT BESKRIVELSE AV
RÅDGIVNINGSGRUPPEN
FOR UTVIKLINGSHEMMEDE
I BÆRUM KOMMUNE

INNLEDNING	2
MÅLSETTING	2
TILHØRIGHET	3
ARBEIDSFORM	3
ANTALL MEDLEMMER	3
REFERANSEGRUPPEN	3
SEKRETÆR/TILRETTELEGGER	3
SAKER	4
HØST 1993	4
VÅR 1994	6
HØST 1994	6
VÅR 1995	7
HØST 1995	8
VÅREN 1996	8
GENERELT OM SAKENE	9

Innledning

I Bærum kommunes "Virksomhetsplan for mennesker med psykisk utviklingshemming 1992-1995" står det på side 42 under punktet om kompetanseoppbygging; *etablere rådgivningsgruppe med psykisk utviklingshemmede deltakere*. Det finnes ellers lite skriftlig materiale på hvilken rolle gruppen skal ha. Basis informasjonsutvikler v/Ragnhild Pehrson utarbeidet i 1991 en ideskisse til hvordan innholdet og arbeidsoppaver for en rådgivningsgruppe kunne legges opp. I begynnelsen av 1993 ble jeg kontaktet av Bodil Risberg med forespørsel om jeg kunne tenke meg å ta ansvaret for opprettelse og lede en slik gruppe. Rådgivningsgruppen skulle ha startet tidligere, men første forsøk mislykkedes. Jeg sa meg villig til å påta meg ansvaret, under forutsetning at mitt honorar kunne utbetales til meg som selvstendig næringsdrivende. Mitt utgangspunkt for å påta meg ansvaret for etableringen av Rådgivningsgruppen, var tidligere erfaring fra arbeid med den aktuelle gruppen psykisk utviklingshemmede, min faglige bakgrunn som spesialpedagog og fordi jeg er opptatt av medbestemmelse. Jeg startet arbeidet våren 1993 og gruppen hadde sitt første møte august 1993.

Bodil Risberg var min kontaktperson i KKF den første tiden, men pga. permisjon kunne hun ikke følge opp. Det siste året har ikke Rådgivningsgruppen hatt noen kontaktperson med ansvaret for gruppens plass i det kommunale system. Jeg har opplevd dette som en utfordring, men samtidig en belastning fordi gruppen har manglet en ansvarlig til å følge opp kommunens rolle i forhold til Rådgivningsgruppen.

Målsetting

Målsettingen for Rådgivningsgruppen har hele tiden vært todelt. Den består av en del som gjelder tilegnelse av kunnskap og en del som er rettet mot rådgivningsfunksjonen. Med andre ord en innadrettet og en utadrettet del.

Skoleringsdelen omhandler bla.a. kunnskap om egen funksjonshemming, kommunal forvaltning, media, politiske systemer, lover og regler. Den praktiske delen omhandler bruk av overhead, snakke i mikrofon, tale for flere mennesker, lage plakater, skrive brev osv.

Ansvarsdelen omhandler å følge med på saker som gjelder psykisk utviklingshemmede, spesielt de sakene som KKF arbeider med. Hvis det er saker hvor Rådgivningsgruppen blir bedt om å uttale seg eller saker hvor gruppen selv ønsker å uttale seg må det tilrettelegges for dette. Rådgivningsgruppen må også søke informasjon fra andre psykisk utviklingshemmede og ulike organisasjoner. Samarbeide med disse og innkalle til møte når det er nødvendig. Rådgivningsgruppen har også et spesielt ansvar for å tilrettelegge informasjon på en slik måte at alle kan forstå det.

Et av målene for Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede 1994-1997 er "Brukermedvirkning - i utforming og styring". Brukermedvirkning kan forståes som; rett til egne valg, uttalerett, medansvar, beslutningsansvar, ansvar for egne handlinger, rettigheter, plikter, full deltaking og likestilling. Dette kan også sies med et annet ord; reell medbestemmelse. For å oppnå denne medbestemmelsen er det behov for kunnskap og informasjon. Ikke bare til gruppen psykisk utviklingshemmede, men til kommunalt ansatte og samfunnet forøvrig. Mye av reformarbeidet er tilrettelagt uten at brukeren selv er tilstede iløpet av prosessen. Det mangler kunnskap og systemer som ivaretar en slik deltagelse. En rådgivningsgruppe er en motvekt mot tidligere praksis og et skritt i riktig retning. Det er med andre ord behov for å gi de psykisk utviklingshemmede mulighet til å vise at de har meninger om saker som gjelder den selv. Det er viktig å understreke at gruppen ikke skal konkurrere med andre rådgivende organer, men være et supplement. Det er heller ikke snakk om å gjøre totale omveltninger i systemet, men sakte men

sikkert tilpasse det til et system som gir den enkelte psykisk utviklingshemmede større grad av medbestemmelse.

Tilhørighet

Rådgivningsgruppen hører til under kommunalavdelingen for kultur, kirke og fritid, men jobber også med saker som ikke direkte hører inn under denne kommunalavdelingen.

Arbeidsform

Min oppgaven som tilrettelegger innebærer at jeg til enhver tid og i så stor grad som mulig er oppdatert på hvilke saker som er aktuelle for gruppen. Fordi Bærum kommune er en stor kommune er det forholdsvis store saksmengder å forholde seg til. De sakene jeg mener er aktuelle for gruppen blir lagt frem på gruppemøtene. Rådgivningsgruppen tar så stilling til om de ønsker å jobbe med saken. Medlemmene kommer også med egne saker de ønsker at gruppen skal jobbe med.

Antall medlemmer

Gruppen startet med fem medlemmer høsten 1993 og har pr. dags dato fortsatt fem medlemmer. Samtlige er engasjert i ulike kulturtilbud og har tanker og meninger om sin deltagelse i gruppen.

Referansegruppen

Våren 1993 ble det opprettet en referansegruppe i KKF. Referansegruppens oppgave er å koordinere og følge opp tiltak rettet mot psykisk utviklingshemmede og har vært et organ som Rådgivningsgruppen kan forholde seg til. Det var meningen at det skulle være kommunikasjon begge veier. I egenskap av sekretær for Rådgivningsgruppen har jeg vært på samtlige møter siden høsten 1993, som observatør. Samtlige medlemmer i Referansegruppen får referat fra Rådgivningsgruppens møter.

Sekretær/tilrettelegger

Med funksjon som både sekretær og tilrettelegger (ansvarlig) kommer jeg ofte opp i situasjoner hvor gruppens "rykte" ikke nødvendigvis samsvarer med det enkelte medlems utviklings behov. Et eksempel på dette er om jeg som tilrettelegger skal ringe et medlem dagen før et viktig møte eller ikke. Vedkommende var ikke på siste gruppemøte og kjenner bare til møtet fra referatet fra gruppemøtet. Hvis medlemmet hadde glemt det hvis jeg ikke ringer, lærer medlemmet at det bare er å vente på telefon hvis det skal skje noe viktig. Hvis jeg ikke ringer og vedkommende uteblir fra møtet, gir dette et dårlig rykte. Jeg mener at min oppgave som tilrettelegger i dette tilfelle vil være å gi medlemmene i gruppen forståelse for at avtaler må holdes og at det må gis beskjed ved fravær. Jeg må også sørge for at de beskjedene medlemmene får er så klar at de ikke kan misforstås.

Et annet spørsmål er i hvilken grad kan jeg som tilrettelegger "tilrettelegge" for at mine egne syn skal komme frem! Jeg mener at jeg selv er profesjonell nok til å mestre denne oppgaven, men er kommunalt ansatte trygge nok på dette?

Saker

Jeg vil her gi en kort oversikt og beskrivelse av de sakene som gruppen har behandlet. Oversikten er delt inn etter semester.

Høst 1993

01/93 MEDLEMMENE FORTELLER LITT OM SEG SELV

For at medlemmene i gruppen skulle lære hverandre å kjenne, fortalte alle litt om seg selv.

02/93 HVORDAN TROR DERE DET BLIR I GRUPPEN

Avklaring av hvilke forventninger det enkelte medlem har til gruppen.

03/93 SNAKKE TIL TELEFON-SVARER

Fordi sekretæren har en telefonsvarer og ønsker beskjed hvis det er noen som ikke kan komme på møte, øvde medlemmene seg på å gi beskjed til en telefonsvarer.

04/93 HVOR LENGE SKAL VI HOLDE PÅ UTOVER KVELDEN

Alle var enige om at vi skal starte møtene kl. 18.00 og slutte kl. 21.00.

05/93 SKAL DET VÆRE FLERE I GRUPPEN

Medlemmene ønsket andre velkommen, men ville vente til januar med å spørre flere.

06/93 MØTEREGLER

Det ble utarbeidet regler for hvordan et møte skal gjennomføres.

07/93 AVISUTKLIPP

Vi så på en artikkel i Bæringen om "Tilgjengelighet i Sandvika". Et eller flere av medlemmene hadde store problemer med å forstå over 1/2 parten av ordene i artikkelen.

08/93 VIDEO OM HVEM VI ER

Vi ønsker å lage en video om gruppen. Enighet om at opptakene skal utsettes til den planlagte hytteturen (11/93). Med hensyn til video, så venter vi til fremtiden er mer avklart og utstyret i Løkkeåsveien er på plass. Saken er derfor utsatt inntil videre.

09/93 KULTUR-KONFERANSE I ASKER

Rådgivningsgruppen i Asker arrangerer Kulturkonferanse med deltakere fra både Norge, Sverige og Danmark. 2 av medlemmene i gruppen drar på konferansen. Positiv tilbakemeldingen, spesielt spennende å møte psykisk utviklingshemmede fra andre nordiske land. En inspirerende konferanse for de to som deltok.

10/93 "FRITID I BÆRUM" - SE PÅ OVERSIKTEN

Kommentert kalenderen og sendt tilbakemelding til ansvarlig for kalenderen.

11/93 HYTTETUR

Vi forsøkte flere ganger å finne en helg som passet for alle sammen. Dette viste seg å være vanskelig før jul. Vi forsøkte på nytt igjen iløpet av våren 94, men klarte heller ikke da å finne en passende helg og et bra sted å være. Hyttetur, hvis vi har en viktig sak som krever endel arbeid, vil det være en god ide å reise bort en helg. Saken er utsatt på ubestemt tid.

12/93 EMMA HJORTH (EHH)

Et av medlemmene i gruppen er spesielt opptatt av fremtiden til EHH og har det som sitt hovedområde (13/93). Gruppen har fulgt med på hva som er skrevet om planene og vært på flere møter med områdeprosjektet. Vedkommende medlem har også vært alene på informasjonsmøter. Gruppen har blitt bedt om å supplere informasjonsbrosjyren med informasjon som psykisk utviklingshemmede er spesielt opptatt av i forbindelse med planene for området. Gruppen har også uttalt seg med hensyn til navn på området, etter å ha snakket med flere av sine venner om dette. Denne saken er ennå ikke avsluttet.

13/93 SAKER SOM MEDLEMMENE I GRUPPEN ER OPPTATT AV

Hver enkelt medlem i gruppen har saker de er spesielt opptatt av. De har ansvaret for å følge opp saken og jobber også med denne på egenhånd. Følgende saker er medlemmene spesielt opptatt av: tilgjengelighet i Bærum, EHHs fremtid, gruppeboliger med tilsyn, rettigheter på arbeidsplassen og Løkkeåsveien fritidssenter. Det nyeste medlemmet i gruppen har ennå ikke bestemt seg for område.

14/93 INFORMASJON PÅ KLUBBEN

Laget informasjon om Rådgivningsgruppen som ble brukt på Skui-festen.

15/93 TILRETTELEGGING AV SANDVIKA

Kommentert første utkast til tilgjengelighetsmal.

16/93 INTERVJU AV RÅDGIVNINGSGRUPPEN

Laget svar til spørsmål i forbindelse med intervju som ble foretatt av videogruppen i Klubben.

17/93 "PUNKTNYTT"

De medlemmene i gruppen som ønsker det har fått "Punktnytt" i posten. Punktnytt er et nyhetsblad med storskrift som kommer ut hver dag.

18/93 REGJERINGENS HANDLINGSPLAN FOR FUNKSJONSHEMMEDE 1994-1997

Sett på deler av handlingsplanen. Gruppen venter på en lettlestutgave av planen som snart skal foreligge. Medlemmene får tilsendt reformbulletinene "Min nye hverdag".

19/93 RÅDHUSPOSTEN

Forslag fra et av medlemmene om å bli intervjuet av Rådhusposten. Intervjuet ble foretatt før sommeren 1994.

Vår 1994

01/94 POSTKONTORET I SANDVIKA

Tilrettelegging av Sandvika postkontor startet som et mulig samarbeidsprosjekt med Rådgivningsgruppen i Asker. Gruppen besøkte postkontoret i Sandvika og laget liste over mulige forbedringer. Denne saken er ikke avsluttet.

02/94 HOVEDUTVALGS-MØTE 27. JANUAR

Medlemmene har vært på 2 hovedutvalgsmøter i KKF. Sekretæren følger med hvilke saker som kommer opp i hovedutvalgsmøtene. Når det er saker som det er aktuelt for gruppen å følge, møter så mange som mulig. Viktig at gruppen har kunnet forberede seg på saken/e på forhånd.

03/94 TILRETTE-LEGGING AV SANDVIKA BUSS- OG TOG-STASJON

Befaring på Sandvik tog/buss-stasjon. De viktigste punktene er sendt kommentarer til veivesenet.

04/94 ANDRE SAMARBEIDS-PARTNERE

Det er viktig å samarbeide med andre grupper som jobber med tilsvarende saker. Gruppen utveksler kontinuerlig referater og andre sakspapirer med Funksjonshemmedes Felles Organisasjon, Emma Hjorths Venner, Bærumsgruppen av Norsk Forbund for Psykisk Utviklingshemmede, Områdeprosjektet (EHH), Rådgivningsgruppen i Asker og Trondheim. Gruppen har til nå hatt møte med Askergruppen og med en representant for Emma Hjorths Venner.

05/94 KALENDEREN - "FRITID FOR ALLE"

Ny gjennomgang av kalenderen. Kommentarer sendt til ansvarlig for kalenderen.

06/94 KURS I PRESENTASJONS-TEKNIKK 23. APRIL

Et av medlemmene i gruppen var på kurs i presentasjonsteknikk i Asker.

07/94 STAND PÅ INTER-FESTIVAL PÅ EMMA HJORTHS HJEM 11. JUNI

Gruppen hadde en bemannet stand på festivalen.

Høst 1994

08/94 MØTELEDER

Medlemmene skifter på å være møteleder. Den som er møteleder kommer kl. 17.00 og forbereder møtet.

09/94 EPILEPSI

Saken startet med at et av medlemmene i gruppen ville fortelle de andre i gruppen om epilepsi. Det er nå igang et samarbeid med brukerrådet i Løkkeåsveien for å arrangere et kurs i epilepsi for alle medlemmene.

10/94 KUNNE SVARE FOR SEG

Når et av medlemmene i gruppen forklarer en sak, er det viktig at alle forstår det.

11/94 VENNE-TREFF I ASKER

Treff med gruppen fra Asker.

12/94 ÅPNING AV KLUBBEN

Et av medlemmene i gruppen forberedet en tale som skulle holdes under åpningen av Løkkeåsveien. Beklageligvis ble det ble ikke tid i programmet for dette.

13/94 FOLKE-AVSTEMNING OM EU

Vi hadde ikke nok tid til å forberede saken og den ble derfor strøket.

14/94 KULTUR-KONFERANSEN 94

4 av medlemmene var med på hele eller deler av konferansen.

15/94 SANDVIKA BIBLIOTEK

Henvendelse fra Bærum bibliotek med spørsmål om gruppen kan se nærmere på tilretteleggingen av Sandvika bibliotek for psykisk utviklingshemmede. To medlemmer fra gruppen har vært på befaring og tilbakemelding er gitt til Bærum bibliotek. Saken er ennå ikke avsluttet.

16/94 KULTUR-MELDING

Tre av gruppens medlemmer har vært på idedugnad 5. desember og møte 13. desember. Venter på forslag til kulturmelding foreligger.

17/94 LEDSAGER-TJENESTE

Forsalg fra et av medlemmene i gruppen om at det bør legges tilrette for at psykisk utviklingshemmede kan fungere som ledsagere for dårligere fungerende psykisk utviklingshemmede.

Vår 1995

01/95 DET NYE BEKKESTUA-SENTERET

Medlemmene ønsket å bidra med sine erfaringer og tanker om fysisk tilrettelegging med tanke på tilgjengelighet i det nye senteret (Bekkestua distrikts lokaler spesielt).

02/95 KULTURKAFFE I LØKKEÅSVEIEN

Medlemmene har deltatt på Kulturkaffe og sett på hvordan dette gjennomføres med tanke på utviklingshemmedes deltagelse og medbestemmelse i gjennomføring av kafedrift.

03/95 INTERESSE FOR HØYT-LESNING

Det var tidligere høytlesning på Stabekk kino. Filmer med utenlandsk tekst ble tolket og fortalt på norsk. Medlemmene prøvde å finne ut om dette var et tilbud som burde fortsette.

04/95 FRI FRA ARBEID

Gruppen har jobbet med saken siden februar 1995. Fire av fem medlemmer i gruppen får nå innvilget permisjon med lønn til møtevirksomhet, og til kurs/seminar etter egen søknad. Arbeidsgiver aksepterer at medlemmenes arbeidet i RGB er av en slik art at det kan innvilges permisjon med lønn. Jeg ser på dette som et stort fremskritt i arbeidet med å øke utviklingshemmedes rett og plikt til å ta ansvar i samfunnet ut fra egne forutsetninger. Det jobbes videre med å ordne permisjon med lønn for alle. Saken fortsetter høsten 1996.

05/95 KOMMUNE- OG FYLKESTINGVALGET 1995

Besøkt flere valglokaler og sett på tilgjengeligheten med tanke på bl.a. skriftlig informasjon. Rapport sendt valgstyret.

06/95 BRUK AV ANDRE PENGER

Kommentert forslag til retningslinjer for miljøarbeidertjenestens instruks for hvordan økonomiske forhold vedrørende beboeres penger skal behandles.

07/95 BROSJYRE OM RGB

Forslag fra et av medlemmene om å lage en brosjyre som forteller om gruppens arbeid. Denne saken er ikke blitt fulgt opp videre (ennå).

Høst 1995

08/95 TILSYNS-UTVALG

RGB følger opp saken om opprettelse av tilsynsutvalg som skal føre tilsyn med kommunale boliger for utviklingshemmede hvis den utviklingshemmede selv ønsker dette.

RGB har gitt melding til ansvarlig saksbehandler om at gruppen ønsker om å være med på utarbeidelsen av informasjonsmateriell i forbindelse med opprettelsen og driften av tilsyns-utvalget. Saken fortsetter høsten 1996.

09/95 HVORDAN KAN MØTEROMMET BRUKES

Vi har flyttet til nytt møterom og medlemmene så på mulighetene for å bruke rommet til andre tider.

10/95 SAMARBEID MED BRUKERRÅDET

RGB har jevnlig møter med Brukerrådet i Løkkeåsveien 2.

11/95 HVA MENER ANDRE

Medlemmene spør venner om hvilke saker de er opptatt av. Dette er blitt et fast punkt på sakslisten.

12/95 TILGJENGELIGHET FOR UTVIKLINGSHEMMEDE

Det er utarbeidet et forslag til prosjektbeskrivelse. Saken er oversendt kommunaldirektøren og er fortsatt til behandling i systemet. Saken fortsetter høsten 1996.

Våren 1996

**01/96 HANDLINGSPLAN FOR FUNKSJONSHEMMEDE
OG «STATSSEKRETÆRUTVALG»**

RGB har svart på en forespørsmål om gruppens syn på forslag om opprettelse av en handlingsplan for funksjonshemmede i Bærum kommune og om opprettelse av et "statssekretær-utvalg" som skal samordne tiltak og midler for utviklingshemmede. Gruppen har ikke fått noen tilbakemelding på hvordan det går med denne saken.

Saken fortsetter høsten 1996.

02/96 ANDRE RÅDGIVNINGSGRUPPER I NORGE

Gruppen har sendt brev til Rådgivningsgruppen i Asker med spørsmål om de vet hvor mange grupper det finnes i Norge idag. Dette spørsmålet kom opp på et møte og en av medlemmene fikk ansvar for å lage et forslag til brev. Gruppen har ikke mottatt noe svar på brevet. Saken fortsetter høsten 1996.

03/96 SAMSPILL 96

Gruppen søkte om midler til å dekke utgifter i forbindelse med deltakelse på Samspill 96 i Trondheim. Søknaden ble sendt for sent og det var derfor ikke midler til dette. Viktig at slike søknader blir sendt på et så tidlig tidspunkt som mulig. Saken er avsluttet våren 1996.

04/96 KVELDS-SEMINAR OM TILGJENGELIGHET

3 av gruppens medlemmer deltok på kveldsseminar om tilgjengelighet arrangert av Bærum FFO i Kommunegården 14. mars. Medlemmene kom i kontakt med andre som jobber med interessepolitisk arbeid for å bedre forholdene for funksjonshemmede. Saken er avsluttet våren 1996, men samarbeidet med FFO Bærum fortsetter.

05/96 HANDIKAP 96

3 av gruppens medlemmer deltok på en forelesning om tilgjengelighet på Handikapmessen.

Det ble søkt om å få dekket seminaravgiften av arrangørene og dette ble innvilget. Medlemmene var meget fornøyde med seminaret.

06/96 SEMINAR OM ARBEIDET MED REFORMEN

Gruppen ble forespurt om å forelese på et seminar om arbeidet med reformen. Bodil Riisberg var ansvarlig for seminaret. Medlemmene brukte av sin fritid til å forberede sine innlegg. Ragnhild Pherson som er tilrettelegger i Askergruppen, var med på det forberedende arbeidet som innleid konsulent. På seminaret presenterte medlemmene seg selv og hva de syntes er viktig med arbeidet i RGB. Medlemmene var med på hele seminaret. Det ble tatt video av medlemmens fremlegg og vi skal jobbe videre med presentasjonsarbeidet.

07/96 IDEDUGNAD OM RIDESENTERT

Et av gruppens medlemmer, som har hovedansvar i forhold til saker som omhandler Emma Hjorths hjem, har deltatt på idedugnad og har samarbeidet med Emma Hjorths Venner om denne saken. Saken fortsetter høsten 1996.

Generelt om sakene

For å kunne forberede en sak sammen med medlemmene i gruppen er det ofte behov for mer tid enn det som vanligvis gis ved f.eks. høringsutalelser eller normal forberedelse av en sak til hovedutvalget. En av grunnene er at gruppen bare møtes hver 14 dag, men en annen viktig grunn er medlemmenes behov for en grundig tilrettelegging. Rådgivningsgruppen får idag unntaksvis tilsendt nødvendig informasjon i god nok tid om saker hvor det kan være aktuelt at gruppen uttaler seg. Min oppgave som tilrettelegger og sekretær er samme med gruppen vurdere om vi kan gjøre noe med den enkelte sak. For å gjøre denne vurderingen er vi avhengig av sakene på et så tidlig tidspunkt som overhodet mulig. Noen saker trenger lang forberedelses tid. Når vi kommer over saker er ofte fristen for kort til at gruppen kan få gjennomarbeidet et svar.

Det siste året har skoleringsdelen og ansvarsdelen gått mer inn i hverandre. Nødvendig kunnskap til systemet har vært knyttet til den enkelte sak i større grad. Det er lettere for medlemmene å forstå teorien når den knyttes direkte til den enkelte sak.